

VEOK-Information 6/2017

Formanden Kaare Rübner Jørgensen orienterer

Indhold

1. Fremtidsværksted for den katolske kirke i Danmark.
2. Irland: antallet af katolikker er faldende.
3. Verden: stigning i antallet af katolikker.
4. Hvem bremsede anmeldelser af sexkrænkende præster til de civile myndigheder?
5. Erstatningssagerne i Australien og Irland.
6. Kardinal Marx om sammenlægning af sogne.
7. Ordination af egnede mænd til præstevikarer og kvindelige diakoner?
8. Kardinal Nichols om kvindelige diakoner.
9. Gifte præster, kvindelige præster. To læserkommentarer.
10. Kan kirken ændre sin lære?
11. Synspunkt: En demokratisk kirke.

1. Fremtidsværksted for den katolske Kirke i Danmark: Sommerlejr på Klitborg 10. – 14. juli 2017

Paul Jørgensen har bedt mig udsende denne meddelelse:

Som tidligere annonceret i *Katolsk Orientering* afholdes en sommerlejr på Klitborg om vor kirkes fremtid i Danmark. Nærmere bestemt vil vi prøve at analysere Kirkens nutidige situation og overveje, hvilke opgaver der kan tænkes at være i de kommende år. Vi tænker fx på opgaven med at finde en løsning af manglen på præste- og ordenskald, de stedsevarende opgaver i forhold til ungdommen herunder trosoplæringen, opgaver i forbindelse med kirkeskat, en tidssvarende liturgi. På lejren vil der være mundtlige og skriftlige oplæg, og der vil være gode muligheder for diskussion. Vi vil særlig overveje lægfolkets rolle(r) i Kirken. Målet er at udforme en liste over vigtige opgaver for Kirken, som vi vil sende til Pastoralråde til overvejelse.

Der er kun få hundrede meter til en af Danmarks badestrande.

Der er stadig enkelte ledige pladser. Prisen er kr. 1200,-. Tilmelding til Paul Jørgensen på mail panijo@yahoo.com.

2. Irland: antallet af katolikker er faldende

Resultatet af folketællingen i 2016 er nu offentliggjort. Den viser, at antallet af personer, der erklærer sig som katolikker, er 3.729.100 (78,3%). Set i forhold til folketællingen 2011, er der tale om et fald på 137.200. Omvendt er antallet af personer uden religion steget fra 269.800 i 2011 til 438.400 i 2016. Mest bekymrende er, at aldersgruppen 20-39, der repræsenterer 28% af befolkningen, tegner sig for 40% af dem uden religion.

The Tablet 15. april 2017

3. Verden: stigning i antallet af katolikker

Ifølge *Annuario Pontificio 2017*, som netop er udgivet, er antallet af katolikker i verden nu på 1.285 mia. – en stigning på 7.4% siden 2010. Afrika er det kontinent med den største stigning (19.4%). Desuden fremgår det, at de 10 lande med den største katolske befolkning, tegner sig for 56% af verdens katolikker. Disse 10 lande er: Brasilien, Mexico, Philippinerne, USA, Italien, Frankrig, Colombia, Spanien, Den demokratiske republik Congo og Argentina.

The Tablet 15. april 2017

4. Hvem bremsede anmeldelser af sexkrænkende præster til de civile myndigheder?

Det er gang på gang blevet hævdet, at når biskopper ikke anmeldte præster, der havde forgrebet sig seksuelt på børn, til de civile myndigheder, skyldtes det et krav fra Rom om at ordne sagerne internt. Og det er ligeså ofte blevet afvist af Vatikanet.

Den 21. februar døde kardinal Desmond Connell, 90 år gammel. Han, der var ærkebiskop af Dublin fra 1988 til 2004, blev i 2002 udsat for kraftig kritik, fordi han havde undladt at anmelde sexkrænkende præster til myndighederne.

Forud for begravelsen kunne imidlertid Eamonn Walsh, der har været hjælpebiskop i Dublin siden 1990, fortælle medierne, at den afdøde kardinal ikke kun ved møder i Vatikanet havde udfordret de ansatte med "mod og følelse", men også at han under et møde med den daværende præfekt for Troslærekongregationen, kardinal Castrillón Hoyes havde banket i bordet i vrede og irritation over manglende forståelse for sit ønske om at måtte anmelde præsterne til politiet.

The Tablet 4. marts 2017

Egentlig mærkeligt, at en biskop skal indhente tilladelse i Vatikanet, før han anmelder en sådan præst til politiet.

5. Erstatningssagerne i Australien og Irland

Den kongelige kommission, der undersøger institutionelle overgreb på børn, har af de kirkelige myndigheder fået fortalt, at den katolske kirke i perioden 1980-2015 har udbetalt A\$ 276 mill. (1.381 mia. danske kroner) til 4.445 ofre for præsters overgreb. I et brev til katolikker i ærkebispedømmet Sidney meddeler ærkebiskop Anthony Fisher: "Det er vigtigt for enhver i ærkebispedømmet at vide, at disse betalinger ikke er taget fra de ugentlige indsamlinger i kirkerne eller fra kasser med penge til karitative opgaver".

The Tablet 25. februar 2017

Må det her ikke være relevant at spørge, hvor pengene så kommer fra? Fra salg af aktier og ejendomme måske, men rokker det ved, at det i sidste ende er lægfolket, der må punge ud?

I Irland er der opstået en strid mellem regeringen og kirken angående betalingen til en erstatningsfond på € 1.5 mia. (11.1 mia. danske kroner). Regeringen ønsker at beløbet ligeligt deles mellem staten og de 18 religiøse ordener, der drev børnehjemmene og kostskolerne, hvor overgrebene fandt sted, men en rapport, offentliggjort i begyndelsen af marts, viser, at de 18 ordener kun har indbetalt € 97,5 mill. En af dem er Oblatfædrene, som nægter at ville betale mere end de € 20 mill., de allerede har ydet til fonden. Regeringen har nu bedt paven pålægge ordenerne at betale det manglende beløb.

The Tablet 18. marts og 8. april 2017

6. Kardinal Marx om sammenlægning af sogne

Ved et møde med medlemmer af sognerådene den 18.marts har ærkebiskop Reinhard Marx har fortalt dem, at han er modstander af at lægge sogne sammen til større pastorale enheder. ”Vi vil miste en forfærdelig bunke muligheder, hvis vi opgiver vore territoriale rødder”, udtalte han. Diskussionen om adgangen til præsteembedet, herunder ordination af gifte mænd, må fortsætte, tilføjede han.

The Tablet 25. marts 2017

7. Ordination af egnede mænd til præstevikarer og kvindelige diakoner?

I marts havde den tyske ugeavis *Die Zeit* en samtale med pave Frans. Under denne udtalte paven: ”Problemet er manglen på kald, et problem som kirken må løse. At gøre cølibatet frivilligt har ofte været foreslået, men det er ikke en løsning. Vi må overveje om ordination af *virgi probati* kunne være en mulighed. Men det betyder også, at vi må diskutere, hvilke opgaver de kan påtage sig i fjernt liggende områder.”

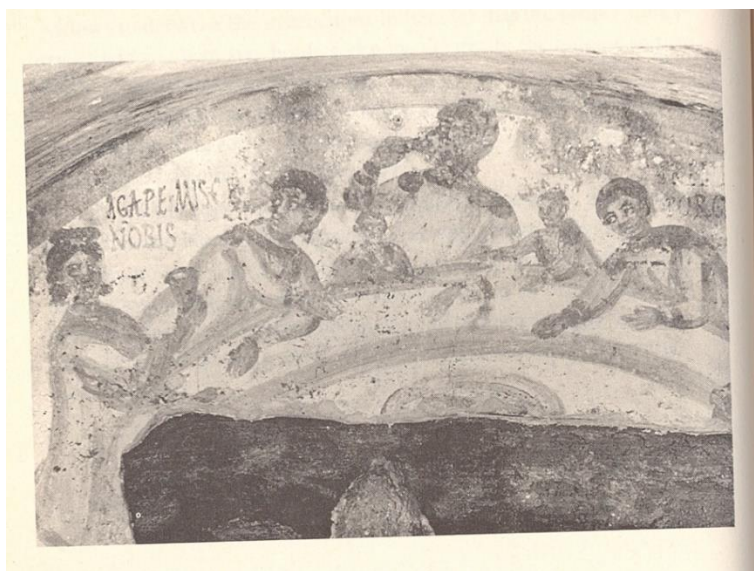
Om kvindelige diakoner sagde han: ”I mange menigheder sørger engagerede kvinder for, at søndagen kan bevares som en gudsyndens dag ved at stå for ordets tjeneste. Men en kirke uden eukaristi har ingen kraft”.

Paven fortalte videre, at han på opfordring af en ordensforstander havde nedsat en kommission for at undersøge kvinders rolle i kirken. Indtil nu havde denne kommission fundet, at i den ældste kirke havde kvindelige diakoner været aktive, når det drejede sig om dåbshandlinger og de syges salvelse af kvinder. Hvis kvinder anmeldte deres mænd for voldelig adfærd, havde biskopperne desuden sendt en kvindelig diakon til dem for at undersøge deres sår. Paven oplyste endelig, at han vil bede kommissionen om på dens næste møde at fortsætte undersøgelserne.

The Tablet 18. marts 2017

Gad vide, om kommissionen også finder, at kvinder i oldkirken kunne være præster og stå for uddeling af nadveren, som disse 300-tals fresker i to katakomber i Rom viser

8. Kardinal Nichols om kvindelige diakoner

I en tale i Belfast i begyndelsen af februar udtalte ærkebiskoppen af Westminster (London), kardinal Vincent Nichols sig imod kvindelige diakoner. Han understregede, at han intet havde imod kvinder i ledende roller i kirken og at der i dagens England er flere kvindelige end mandlige rektorer/skolebestyrere for katolske skoler. Men han frygtede, at hvis der kommer et kvindeligt diakonat vil mange kvinder søge det i stedet for at påtage sig andre opgaver i kirken.

The Tablet 14. februar 2017

9. Gifte præster, kvindelige præster. To læserkommentarer

Jeg ville med glæde have ydet mit bidrag i forbindelsen med sidste uges indsamling til Præsternes Hjælpefond. Men da kirken ikke engang overvejer ordination af gifte mænd (undtaget tidligere anglikanske præster) eller kvinder, nægter jeg at blive ved med at slå på den udmattede hest. Jeg vil ikke støtte denne kønsblindhed, trods min dybe sympati for vore mænd-alene præster, som er så overbebyrdet med arbejde - selv ind i pensionsalderen.

Der var engang, hvor der ikke var kvindelige læger, ikke kvindelige parlamentsmedlemmer, ikke gifte kvindelige lærere. Hvad ville samfundet gøre i dag uden dem? Kvinder og mænd kæmpede i årevis for at rette disse fejl og efterhånden lykkedes det. Døre kan åbnes.

Overskriften "Cølibatet splitter Kirken" (på en artikel i *The Tablet* 25. marts) er ikke korrekt. Hvad der splitter, er mange biskoppers forstokkede afvisning at ville gå i dialog med lægfolket om spørgsmålet om cølibatære og gifte præster. Tavshed om dette spørgsmål vil ikke få det til at forsvinde. Den uddyber kun krisen for os alle.

To læserbreve i *The Tablet* 1. april 2017

10. Kan kirken ændre sin lære?

I 1968 udtalte pave Paul VI, at kirken ikke kunne ændre sin lære, hvorfor han gentog forbuddet mod brug af prævention i encyklikaen *Humanae vitae*. Mange har sagt det samme i andre forbindelser, men er det nu også sandt? Her er to læserbreve om dette spørgsmål.

Har de, der påstår, at kirken ikke kan ændre sin lære, hørt om Galileo-sagen? Er de uvidende om kirkens ændring i sit syn på det at tage renter? For mig personlig er der stor forskel mellem *Providentissimus Deus*, pave Leo XIII's fordømmelse af de moderne bibelstudier i 1893, og Pius XII's opfordring til at studere Bibelen med de moderne metoder i *Afflante Spiritu* 1943.

Da jeg gik i katolsk skole i 1940'erne fik vi at vide, at det var en dødssynd at udeblive fra søndagsmessen, og at vi ville komme i helvedet, hvis vi døde uden at have været til skrifte eller fået den sidste olie. Er det stadig katolsk lære?

Læserbreve i *The Tablet* 14. februar og 4. marts 2017

Den italienske astronom Galileo Galilei blev dømt som kætter i 1633 for synspunktet, at jorden drejer rundt om solen, og efter i mere end 1500 år at have anset renter for åger og dermed forbudt enhver form for rentetagning vendte kirken i anden halvdel af 1500-tallet om på en tallerken og accepterede, at der blevet taget renter af lån. Jeg kunne tilføje: hvad med Pius IX's udsendte katalog for fejltagelser (*Syllabus errorum*) af 1864, der fordømte demokrati, liberalisme, socialisme, darwinisme m.m.? Ja, hvad med troen på hekse? Deres eksistens blev gjort til et katolsk dogme af pave Innocens VIII i 1484.

11. Synspunkt: En demokratisk kirke

Kirkeministeren har som bekendt nedsat et udvalg for at se nærmere på de anerkendte trossamfunds forhold til staten. Dette udvalg er nu fremkommet med en betænkning, der foreslår, at trossamfundene skal indføre medlemsdemokrati med en generalforsamling som øverste instans, hvis de fortsat vil have status som et anerkendt trossamfund.

Danske Kirkers Råd har sammen med repræsentanter for Det jødiske Samfund og Muslimsk Samfund vendt sig imod dette forslag, som de mener er udtryk for tvangsmæssig demokratisering (se leder i K.O. nr. 7, 19. maj 2017). Heri kan man næppe være uenig. Men man dog samtidig spørge, om det er rimeligt, at staten skal støtte antidemokratiske grupperinger i vort samfund?

Bliver udvalgets forslag til lov, vil staten kontrollere trossamfundenes indre forhold, hævdes det endvidere. Det er for så vidt korrekt, selv om man må gøre opmærksom på, at det intet har med den grundlovssikrede religionsfrihed at gøre. Hvilke ritualer der er, og hvilken forkyndelse der foregår i de enkelte trossamfund, blander staten sig ikke i – hvis forkyndelsen da ikke opfordrer til vold eller forstyrrelse af den offentlige orden. Det er styreformerne og beslutningsprocesserne, der kræves demokratiseret, og de har strengt taget intet med troen at gøre. I vor katolske kirke er det ene og alene kirkejura

I det danske samfund før reformationen var det i teorien domkapitlerne, der valgte biskopperne, i praksis dog hyppigst kongen, der fortalte kapitlerne, hvem de skulle vælge. I den tidlige middelalder skulle så ærkebiskoppen til Rom for at hente sit pallium (hvide uldbånd), senere skulle alle søge pavelig konfirmation inden bispevielsen. I senmiddelalderen gik paverne imidlertid, idet de ofte selv udnævnte biskopperne. Det var dog ikke for at være sikker på deres rettroenhed eller loyalitet som i dag, men udelukkende for at få penge i kassen eller belønne trofaste medarbejdere ved at give dem et bispedømme i et for dem fremmed land. De lokalt valgte måtte så yde de paveligt udnævnte en økonomisk kompensation, inden de kunne få pavelig bekræftelse. Og vedrørende sognepræsterne var det normalt den, der havde patronatsretten til kirken (dvs. den der ejede kirken eller førte tilsyn med den), der præsenterede en egnet kandidat for den lokale biskop, som biskoppen så efter at have undersøgt hans kvalifikationer viede til præst. Det at det er paven, der udpeger biskopper, og biskopper, der indsætter præster, er altså af forholdsvis ny dato.

Derfor kan man spørge, om det ville være så dårligt, om det var en kirkelig generalforsamling, der som et slags nutidigt domkapitel valgte vor biskop eller i det mindste præsenterede en eller flere egnede kandidater, som paven kunne vælge imellem. Det ville øge tilliden til biskoppen og gøre ham til vor mand over for Rom. Hensigtsmæssigt og gavnligt for sognenes trivsel ville det også være, om det var det enkelte sogn, der valgte hvem, der skulle være dets præst. Vi ville derved kunne stille krav til præsternes teologiske, forkyndelsesmæssige og menneskelige kvalifikationer. Ønsker vi i fremtiden at have en levende kirke med engagerede danske katolikker, må man derfor hilse udvalgets forslag velkommen og håbe, at dets forslag bliver lov.

VI ER OGSÅ KIRKEN- en forening af katolikker

www.veok.dk